

SJÖGREN, WILHELM
BERG, GUSTAF OSKAR

**Huru rätt skipades i Sverige för trehundra år
sedan : utdrag ur uppländska domböcker för
år 1608 / utgifna af G. O. Berg ; med förord
af Wilh. Sjögren**

Uppsala : Berling
1908

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

Jurid.
Sv.
(8r)
o

HURU RÄTT SKIPADES I SVERIGE
FÖR TREHUNDRA ÅR SEDAN.

UTDRAG UR UPPLÄNDSKA DOMBÖCKER FÖR ÅR 1608,

MED FÖRORD AF PROFESSOR

WILH. SJÖGREN

UTGIFNA AF

G. O. BERG

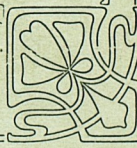
ARKIVARIE.

Pris 50 öre

UPPSALA
L. NORBLADS BOKHANDEL
I DISTRIBUTION

4

1852

Kungl. biblioteket

0 0000 000037895

HURU RÄTT SKIPADES I SVERIGE
FÖR TREHUNDRA ÅR SEDAN.

UTDRAG UR UPPLÄNDSKA DOMBÖCKER FÖR ÅR 1608,

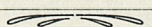
MED FÖRORD AF PROFESSOR

WILH. SJÖGREN

UTGIFNA AF

G. O. BERG

ARKIVARIE.

UPPSALA

EDV. BERLINGS BOKTRYCKERI

1908.

HURU RÄTT SKAPADES I SVERIGE

FÖR TREHUNDRA ÅR SEDAN

UTGÅF UR OTFÄRSKA DOMARER FÖR ÅR 1008

UTGÅF UR OTFÄRSKA DOMARER FÖR ÅR 1008

UTGÅF UR OTFÄRSKA DOMARER FÖR ÅR 1008

G. O. BECK

Förord.

Det rika rättshistoriska material, som finnes bevaradt i våra gamla domböcker, väntar ännu på en systematisk bearbetning. En sådan bearbetning möter naturligtvis alltid stora svårigheter; den torde öfverhufvud icke kunna komma till stånd, innan åtminstone ett urval af dessa källor, som ju äfven för kulturhistorien äro af största vikt, blifvit genom tryck offentliggjordt. I syfte att väcka intresse för de äldre domböckernas studium har Arkivarien D:r G. O. Berg i föreliggande lilla skrift samlat några utdrag af domstolsprotokoll från Åkers och Wärmdö skeppslag, från Sollentuna, Wallentuna, Lagunda och Sjuhundra härad. De här meddelade styckena, som samtliga förskrifva sig från år 1608, höra till den äldsta i behåll varande serien af våra domböcker. Många straff- och processrättsliga detaljer kunna vinna belysning äfven genom dessa korta utdrag ur källorna; äfven för utredning af vissa civilrättsliga spörsmål, såsom rörande anordningen af uppbudsförfarandet vid jordaköp, äro dessa smärre utdrag tillräckliga. Särskildt för seminarieundervisningen i rättshistoria torde de nu utgifna styckena kunna med fördel användas. Den lilla publikationen kan sålunda af skilda anledningar anbefallas till beaktande inom intresserade kretsar.

Uppsala i oktober 1908.

Wilh. Sjögren.

REVIEWS

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly a signature or date.

Åkers Skeppslag.

Anno 1608 then 8 Februari stodh lagha tingh udi Åker sochnestugu medh almogen aff Åkers tinghlagh, när-uarandes Kongl. Maie:tz Fougde Oluff Persson.

Nemden:

Staphan i Åsätra d[omare],	Bengt i Sööra,
Oluff i Rölingeby,	Hans i Berga,
Anders i Norrö,	Matz i Ruggesätra,
Hans i Hielmsätra,	Peer i Hageby,
Erich i Huseby,	Märten i Siökareby,
Lasse P[er]son i Tälle,	Staphan i Berga.

Samma dagh kom för Rätten edele welbördigh Axel Rynings tienere Matz Påuelson och klagade till Hans Bengtson i Sööra, att han nu i nest förliden Michaelis tijdh hadhe huggit honom ett fullsåår i ryggen medh ehn yxe, och haffuer sikh så tildragit, att Hans Bengtson och hans hustru och Bengts drängh i Sööra ginge neder till Tuna gårdh till att kiöpe kalck utur ehn skutha, som lågh widh Tuna, och när Hans kom in på jordbroon widh Tuna, ther war Matz Påuelson för honom; tå sadhe Matz Påuelson: kommer nu du, som haffuer beskylt migh för ett paar strumpor iagh skulle haffua stulit ifrån digh, din sijker; tå sadhe Hans: Käre stalbroder, låth well, iagh haffuer inthet sijkat ifrån digh, iagh haffuer inge strumpor stulit ifrån digh, men din fadher är migh skylligh 12 öre för 3 dagzwerken och tuå marck peninger för ett lass höö; gick så Matz Påuelson up till Berga till Axel Rynings rättare, och seden Hans hadhe warit i kalekskutan, så togh han drängen medh sikh och gick up til Berga, och Hans hadhe ehn lijten yxe, och drängen hadhe ehn stoor wedhyxe, och när the ginge,

bytte Hans yxor medh drängen och togh then stoore yxan och gick så in i stugun i Berga, och Matz sath på ett säthe och wende sigh til bordet; tå sadhe rättarens drängh till Hans: skulle icke tu wara i gestebodh, der din fadher är; tå sadhe Hans: iagh fåar inthet gå dijth, Matz Påuelson sticker migh medh sijn wärie; tå sadhe Matz: Käre, wendt igien medh ditt narrerij, och strax i det samma som Matz Påuelson wende sigh till sijn wärie, så högg Hans honom i ryggen medh yxan, och synes lijcht wara, thet han medh berådt modh gick effter Matz Påuelson till Berga, men Hans sadhe, att han skulle förhöre, om the wille dragha nooth, effter the hadhe nooth til hopa; doch talade han ingom till der om, utan strax han kom i stugun, då hugg han Matz Påuelson. Så sköts thet till Häredsnemdh, huadh the wille honom wärie eller fälle; tå sadhe the, att the icke kunde wärie honom derföre, att han iu medh berådt modh gick till Berga och wille göre skadha. Derföre dömdes Hans Bengtson till Edsöresbrott effter thet förste Capitel i Edsöres-Balken, och drängen, som honom fölgde, bleff frij giordh, effter han icke wiste aff Hans Bengtsons upsåth.

Kom för Rätten Peer Erichson i Hagheby och klagade till Erich Hanson i Brun, att the för 14 åhr seden hadhe bytt skiuth, och Erich Hanson togh sitt skiuth igen tre wekor effter den tijdh the bytte i Peer Erichsons frånware, och Peer Erichsons skiuth bleff strax död; så bleffue the förlijkte, att Erich Hanson skulle giffua Peer Erichson 1 tunna rogh.

Kom för Rätten Oluff i Hakesta och klagade till Erich Olson, timberman på Tuna gårdh, att han hadhe belägrat och afflat barn medh hans dotter nu på annat åhr seden, och war skeedt, när pijghan lågh och soff och hon inthet waknadh ther widh, för huilken saak Matz Andersson dömde honom till lijffs straff, men effter Häredsnämnd icke wille eller kunde det samtycke, bleff den domen ryggiat; derföre feltes för:ne Erich Oloffsson nu till 40 march för möökrenchning och till kyrkestraff, och seden skulle han giffua Oluff Mårtenssons dotter peninger 9 daler till kortilklädhe.

Kom för Rätten Peer Erichson i Hagheby och gaff tilkenne in för Rätten, att Matz Larsons son i Nääs Mårten Matzson hadhe köpt en fjerdedeel udi Nääs i Åker sochn, som är 1 öre 20 peningelandh huus och iordh i Matz Larsons heman, aff Mårten Månsson i Huseby för redhe peninger 17 daler och 4 öre och skedde then 4 Jan. åhr 1603, och strax ther effter bleff Mårten Matzson döo, för än Mårten Matzson fick lyst och fast på jorden; ther effter kom Mårten Månsson för Rätten och hemblade Mårten Matzsons hustru medh sitt lille barn jorden och bekende sigh till fulle nöijie haffua opburit the 17 daler 4 öre; seden bleff hon siuuk och lågh lenge på sin sottesängh, och bodh så hon up jorden, udi sin nödh och trångmål, sin salige mandz fadher Matz Larsson i Nääs, som meere åtte i hemanet, men han försakade thet på någre tingh ifrån thet åhr 1603 och in till den 7 Martii 1606; tå kom för Rätten Peer Erichson i Hageby, som hadhe Matz Larssons dotter till hustru och hadhe fått doom på jorden att inlöse, och upbödth sinom suäre jorden igen och begiärede sine utlagde peninger igen, men Matz Larsson wille icke samma jordh löse, utan stodh för Rätten och wedersakade jorden och rächte Peer Erichson handh på samma jordh och sadhe sigh aldrigh wilie tale der effter. Derföre dömdes nu 1 öre 20 peningelandh huus och iordh i Nääs under för:ne Peer Erichson i Nääs, hans hustru och barn till ewerdelige äghor och oklandrat egendom.

Andre tinget.

Then 4 Junii stodh lagha tingh i Ååkers Skeplagh udi närnuare Kongl. Maie:tz Befalningzman Oluff Person.

Samma dagh kom för Rätten Matz Matzson i Flaxeuijk och begiärede Häredsdoom på 4 peningelandh huus och iord i Fuglarne, som han köpt haffuer aff sin syster, hustru Margretha i Leeruijk i Åker sochn, för peninger 5 daler. Item haffuer och Lasse Matzson i Gubbebodha i Frötuna sochn giort et wenligit jorde skipte medh sinom broder för:ne Matz Matzson udi så måtto, att Lasse Matzson gaff

honom en broderdeel, som är 1 ortugh landh huus och jordh i Foglarne, som är Lasse Matzsons rättue iordh och Matz Matzson gaff honom igen sin arffue jordh i Gubbebodha, huilkit skipte war lagligen å tinge giort; ty kunde ingen stadfestelse them förwägre.

Kom för Rätten Lasse Erichson i Näsby i Täby sochn och klagade till Matz Michelson i Näs i Åker sochn, att han nu i förljiden winter hadhe udi Stocholms wägen slagit honom tre blånader på ryggen medh en yxehammar och tagit honom ehn mössa ifrån; ther till nekade Matz Michelson och sadhe, att han thet aldrih gjorde, och ther oppå fäste han en sexmanne eedh till näste tingh.

Kom för Rätten Staphan Oloffsson i Berga udi Åker s[ohn] och hadhe köpt 3 öre 2 ortuge landh huus och iordh i Näs i Åker sochn aff these effter:ne sine medharffuinger, och wore ther om en broder och fyre systrar, så löper på brodren 1 öre $5\frac{1}{3}$ peningelandh, på systren $14\frac{2}{3}$ peningelandh. Först haffuer han köpt aff Erich Erichson i Skånesta, som han hadhe bytt sigh till, och bytet bleff seden ryggiat, 1 öre $5\frac{1}{3}$ peningelandh huus och jordh i Näs för peninger 16 daler, aff Mårten i Öffuerby en systerdeel $14\frac{2}{3}$ peningelandh för peninger 3 daler, aff Lasse Matzson i Grimsta i Fresta sochn en systerdeel för peninger 3 daler, aff hustru Elin i Suesta i Wallentuna sochn $14\frac{2}{3}$ peningelandh för 3 daler, aff Staphan Erichson i Säby och hans tuå systrar, hustru Mariet i Runa och hustru Margretha i Sundby en systerdeel $14\frac{2}{3}$ peningelandh för peninger 6 -daler.

Tridie tinget.

Anno 1608 then 8 Octobris stodh lagha tingh udi Åker sochnestugu, närUARandes Kongl. Mai:etz Befalningzman, ehrligh och welachtet Oluff Giöstafsson.

Samma dagh kom för Rätten Suen Andersson, edele welbördigh Niels Claesons tienere, och klagade effter ett torpeställe, benemdt Tiärsätra, som Staphan i Åsätra i sin lijftijdh brukat haffuer, och welbe:te Niels Claeson hadhe samma torpeställe udi sin gamble Jordebook, om huilchit

ährende Häredsnämnd bleff tilfrågat; tå sadhe the, att Anno 1591 hadhe ther warit ehn tolffmanne syn oppå, udi Lasse Simonsons närutare, som tå war befalningzman, och the hadhe synt Staphan i Åsätra samma torpeställe till, theroppå Lars Simonsson hadhe giffuit sitt witesbreff; men effter jordäganden icke war tilstädes, ey heller någon hans fulmyndige, så war det icke lagligh synt och dömdt; derföre bleff nu så affsagt, att nu i tilkomande währ skall hålles ehn laghligh syn udi begge jordägandens närutare, och hälle halff syn huardere.

Kom för Rätten Peer Jönson i Kulla och klagade till sin granne Peer Erichson i Kulla, att han medh wäld och wälde hadhe tagit ett stycke åker ifrån honom, theremoth sadhe Peer Erichson, att han togh samma åker till rätta; men effter han utan lagha mälningh och föregången doom samma åker tagit hadhe, derföre feltes han till 40 march till treskiptes; men effter thet att Krijgzfolket hadhe tagit ifrån honom meste parten thet han åtte, derföre gaffs saken på Kongl. Mai:etz nådige behagh udi 20 march till treskiptes.

Kom för Rätten Märten Bosson i Ulna i Rydh sochn och gaff sitt syskonebarn, Erich Larson i Nääs i Åker sochn, lyst och fast på 1 öre 6 peningelandh huus och iordh i Singe i Åker sochn, som war Märten Bosons rätte arffue jordh, för peninger åtte daler och handräcthes inför Rätten.

Kom för Rätten Jöns i Kulla och talade till Matz i Ruggesätra, att hans son hadhe slagit ihjäl ehn koo för Jöns, men effter drängen icke war tilstädes, upsattes thet ährendet till näste ting.

Wärmdö Skeppslag.

Anno 1608 then 6 Februarii stodh lagha tingh udi Wermdö sochnestugu medh almogen aff Wärmdö tinghlagh udi närware Kongl. Mai:etz Fougde, förständigh Suen Måns-son Näricke.

Nemden:

Bengt i Skiärmare d[omare],	Jöns i Hemmesta,
Hans i Giälne,	Niels i Ramsjö,
Joen i Wrethlanda,	Oluff i Rindö,
Niels i Breuijk,	Oluff i Faarsta,
Peer i Tyninge,	Michel i Lodna,
Lasse i Stensuijk,	Niels i Ösby.

Samma dagh kom för Rätten edele welbördigh Jöran Ulfsson till Norrenäs och presenteret ett kiöpebreff, dateret then 22 Junij Anno 1607, så lydandes, att Sipio de Palma och hans hustru Agnetha hadhe för theres nödh och trångh skuldh uplåt it och såldt welbördigh Jöran Ulfsson ett theres frelse heman, benemdt Draghö udi Wärmdö sochn, rentar åhrligen peninger 4 march, waarsaltat strömingh 1 tunna åå 1 *℔* g. fåår, förutan dagzwerker och andre ouisse partzeler, och för samma gårdh haffuer för:ne Sipio de Palma udi sin lijffztidh opburit peninger 200 march Stocholms mynt, och effter hans dödelige affgångh haffuer för:ne hustru Agnetha annamat och opburit, sigh till fulle nöijie, sigh och sine barnom till födho och uppehålle peninger 200 march, så att summan til hope, som welbe:te Jöran Ulfsson them för samma gårdh giffuit haffuer, löper till 400 march gott gängbart mynt, och derföre haffuer för:ne hustru Agnetha begiäret, att Häredzhöffdingen ther oppå wille giffua Jöran Ulfsson skafft och skiäl, huilchit ährende iagh sampt medh Häredz nämnd toghe till nogha ransakningh och funne aldeles så udi sanningh wara, att samma kiöp war lagligen giort, laghbudit och laghståndit och näste frender hambudit; och effter Jöran Ulfssons fru är i börden,

ty dömde jagh medh Nemdenes samtycke thet stadigt och fast oryggeligen att hålles bådhe för födde och ofödde, effter som sielffue kiöpebreffuet innehåller och förmäler.

Kom för Rätten Jöns i Edsby och klagade till sin granne Anders i Edsby, att han hadhe slagit honom ett fullsår i ryggen medh en knijff; derföre feltes Anders i Edsby till 20 march till treskiptes.

En klagade Anders i Edsby, att Jöns i Edsby hadhe slagit honom ett bloduijthe i huffuudh; derföre feltes Jöns till 3 march till treskiptes, och effter theres tråtha war om någre lösörer them war till arffz faldne, derföre nämdes these godhe män, som thet skulle deele them emellan: Joen i Noora, Jöns i Malmen, Erich i Heslemora, och lystes Konungs fridh them emellan widh 40 march.

Kom för Rätten Michell Oluffson i Lodna och hadhe troloffuat ehn enckia, benemd hustru Ingeborgh i Lodna, och belägratt henne, och seden wille han icke haffua henne till ähta; derföre feltes han till 20 march till treskiptes.

Item huar bonde i Orminge fierdingh feltes till 3 march till treskiptes, för thet the icke hadhe hollit sochnestugun ferdigh, effter the haffua inge huus i prestegården.

Kom för Rätten hustru Elin i Enesta i Täby sochn och talade till sin morsyster, hustru Ingeborgh i Breduijk, om en halffpart i Breduijk och Wesby, så och Koppermora torp, som ligger under samma skatt medh Breduijk, och meente sigh wilie behålle en halffpart udi samma heman. Men effter hustru Ingeborgh hadhe utlöst hustru Elins syster, hustru Mariet i Ormesta, derföre åtte hon meer i hemanet än hustru Elin; så bleff affsagdt, att the skulle lathe skatte husen, och seden skulle hustru Ingeborgh giffue hustru Elin peninger för sin deel effter mätzmanne ordom, så frampt hustru Marietz deel ähr lagligh löst, och these effter:ne män bleffue nämde på huseskatningh: Bengt i Skiärmare, Jon i Wrethlandet, Oluff i Rindöo, Niels i Ramsjö och Peer i Tyingöo.

Kom för Rätten Anders Jönsson i Söderby på Rodman i Wermdöo sochn och hadhe löst och utbetalt en broders

deel, som är en halffpart i Wesby och är tuå ortugeland iordh, aff Lasse Matsson på Södre malm och Matz Larson i Diurö för peninger 30 daler och är laghbudit och laghståndit.

Kom för Rätten Michell Person i Säby och hadhe utlöst en systerdeel i Säby aff hustru Giertrudh i Tälle i Åker sochn för peninger 28 march och 7 lass höö i wänegåffua, item aff Oluff Christiernsson, Kiöpsuän, hans ahnpart i Säby för peninger 24 march och är laghbudit och laghståndit.

Andre tinget.

Then 1 Junij stodh lagha tingh i Wermdöön, närvarandes Kongl. Maie:tz Befalningsman Oluff Giösta:ffson.

Samma dagh kom för Rätten Erich Person i Uthö udi Österhaninge sochn och uplätt och sålde Peer Matsson i Wretha i Wermdö sochn en systerdeel bådhe huus och iordh, som är en tridie part i Wretha för peninger 20 daler.

Kom för Rätten Hans Oluffson i Högbena och begiärede stadfestelse på ett skatte heman i Fielsuijk i Wermdö sochn, som han erffdt haffuer effter ehn sin halffsyster, benemd Cissilia; så effter dett att samma heman war för:ne Cissilia medh arff laghligh tilfallit och hon hadhe inge samsyskon, ey heller fadher eller modher effter sigh, så erffde för:ne Hans Olson samma Fielsuijk; derföre kunde ingen honom stadfestelse föruägre.

Kom för Rätten Brijta i Mölneuijk, huusquinna, och talade effter ett torp, benemdt Kijl, i Wermdö sochn; ther emoth inladhe Johan Bagge till Sijxstadh ett Häredz doom-breff, dateret Anno 1572, att torpet war lagligh kiöpt och Jacob Bagge til Boo ther oppå frijhet och frelse giffuit och medh Kongelige Breff bekräfftet.

Kom för Rätten hustru Karin i Norre Staffzudda och inlade i Rätten ett kiöpebreff, stadfest medh någre godhe määndz boomerken och Her Peders signet i Wärmdöön, så lydandes, att hennes salige man Botuedh Matzson i Langneuijk hadhe kiöpt ett ortugh landh huus och iordh i Lang-

neuijk aff en, benemd Sigfridh Tomesson, och hans hustrus bröder, och war theres fädernes arffueiordh, för peninger 24 march och tilförenne hadhe Bothuedh Matzsons fadher Matz Suenson kiöpt 4 peningelandh huus och iordh i Langneuijk aff Peer Hansson i Løjla i Lenna sochn och Oluff i Suijesta för peninger 12 march, och Måns Person fou[g]den opbar peninger 11 march för huseröthe och för 1 fjerd.(?) strömingh peninger 2 march; så löper thet, som utgiffuit ähr för the 4 peningelandh, peninger 25 march.

Kom för Rätten Peer Larsson i Haaröö i Wermdöo sochn och begiärede stadfestelse på en systerdeel iordh i Harö, som är en fierde part i hemanet, löper 2 peningslandh, som han lagligh kiöpt haffuer aff Oluff Jacobson i Hemmesta och Per Jacobson i Diuröö i Wermdöo sochn för peninger 12 daler och udi wänegåffua peninger 4 march, och effter thet så lagligh giort war, kunde ingen honom stadfestelse förwägre, effter thet war laghubdit och laghståndit.

Samma dagh opböds förste gången en broders deel huus och iordh i Stensuijk, som Lasse i Stensuijk kiöpt haffuer aff hustru Giertrudh i Breduijk i Östrehaninge sochn för peninger 10 daler.

Samma dagh opböds förste gången en systerdeel huus och iordh i Edslösa, som Anders Matzson i Edslösa kiöpt haffuer aff Erich Person i Edhe på Uthöön i Österhaninge sochn för peninger 16 march och war Anders Matzsons hustrus bördh, och äre nu der om wel förlijkte och handrächt inför Rätten.

Opböds förste gången en systerdeel i huus och iordh i Södre Möijia, som Lasse Olson i Ösby ärfvdt haffuer äffter ett sitt barn, som Jöran Nielson i Södre Möijia skall löse i börden igen, och en systerdeel i Suartzöö, som Matz Ersson i Suartzö och Matz Matzson i Edhe böör löse.

Kom för Rätten Hans Erichson i Enesta i Täby sochn och talade effter en fierde part udi huus och iordh i Breduijk, Moor och Koppermora torp, som hans suära hustru Elin i Enesta tilkom; thet upsattes till näste tingh, effter hustru Ingeborgh i Breduijk icke war tilstädes.

Kom för Rätten Anders i Traneuijk i Wermdö sochn och bekende, att han sende ehn sijn pijgha till Grunduijk åtte daghar för Pingedagh, och när hon kom in i fägården, då fick hon see, att en ung drängh, benemd Erich, hadhe något oloffligh handell medh ehn koo; så bleff för:ne unge drängh framkallat för Rätten och ther om tilfrågat, tå bekende han onödd och otuingat, att han fulkomligh hadhe brukat tijdelagh medh ehn koo, allenest then ehne gången. Derföre dömdes för:ne Erich till elden effter thet 13 Capitel i Högmåls-Balken och thet 20 Capitel udi then trijdie Moyses Book.

Tridie tinget.

Then 18 Octobris stodh lagha tingh udi Wermdö sochnestugu, närUARandes Kongl. Mai:etz Befalningsman, ehrilig och welachtet Oluff GiöstaFsson.

Samma dagh kom för Rätten Her Hans, welbördigh Jacob Baggés Cappelán, och inladhe i Rätten Jacob Baggés klageschrift, så lydandes, att nu udi näst förlijden wåhr hadhe Jacob Bagge släpt en häst, som war i siette åhr, medh sin stodh, för huilken häst honom war budit peninger 100 daler, och strax kom Peders häst i Målsätra in till gården och wille ägne sigh stoden till, och så komme stodhen och hästarne in udi Jacob Baggés ladhegårdh; ther hadhe tå Jacob Baggés häst Peders häst omkull och beeth honom, till thess han lätt skilie them åth och lätt så kiöre bondans häst uth om sitt gierde, och sende så Peer i Melsätra bodh tuå eller tre gånger, att han skulle lathe föruare sin häst, på thet ingen skadha skeep kunde, thet Peer och utloffuade och inthet fulkomnade; derföre komme åter hästarne tilhope på marken, och Peders häst ägnade på then andre, derföre rände Baggés häst effter then andre så hårdt emoth ett trä, att han bleff der dö. Theremoth suarade Peer i Melsätra och sadhe, att hans häst aldrigh ägnade på then andre, utan i wåhras, tå hästarne woro utsläpte, tå lopp Jacob Baggés häst ifrån stodhen och till Backeböle och hans tienere toghe hästen heem och satte honom i stall; imedlertijdh kom Peders häst till stodhen på backan, så kiörde Jacob Baggés

tienerne stodhen och Peders häst in i ladhegården och släpte så stodhästen uth och lath bijte Peders häst all sönder; så togh Peder sin sunderbitne häst och slepte honom in udi sin engh, men seden var hästen honom owitterligh kommen utur engen, och så kom Jacob Bagges häst och rände effter honom och rände sikh så sielff ihial emoth ett trä, och Peders häst war icke äldre än 4 åhr gammal, derföre syntes icke wara likt, att han skulle bijthas medh stodhästen, men Peder utloffuade, att han skulle tagha någre godhe män medh sikh och gå till Jacob Bagge och förehne sikh medh honom.

Kom för Rätten hustru Elsa i Leerkijla och talade till Erich Matzson i Sundh om tuå broders delar i för:ne Sundh; then ene broderdelen hadhe hon lagligh ärfdft effter ett sitt barn, som hon hadhe medh Erich Anderson, then andre broderdelen hadhe hon bytt sikh till aff sine medharffuinger i Ålandh, för deres deel i Sundh haffuer hon giffuit them iordh i Åland, ther oppå haffuer warit bytesbreff giffuit, och Matz Anderson i Stocholm haffuer tagit breffuet till sikh ther om skall ännu wijdere ransakes.

Kom för Rätten Anders i Fugleuijk och talade effter något arff honom war tilfallit effter hans son Erich Anderson i Karebodha; der emoth inladhe Erich Andersons hustru i Rätten Her Peders i Wermdöön witnessbreff, att Erich Andersson hadhe oppå sitt yterste giffuit sin hustru alt sitt afflinge gods udi these effter:ne godhe mänds när:uare: Erich i Aspeuijk och Erich i Betzedhe; så bleff affsagt, att alt thet, som Erich Andersson och hans hustru medh arff bekommit haffua, thet skall i arff gåå, men theres afflinge gods, som medh när:uarandes witne laghligh giffuit åhr, thet böör hustrun behålle.

Kom för Rätten hustru Anna i Möreby och talade effter en broders deel och en systerdeel i Ekedaal, som hon åtte der inne; så effter det att den på hemanet bodde, icke åtte meer än en systerdel i hemanet, derföre tilsades hustru Anna att besitie för:ne Ekedaal.

Kom för Rätten Michell i Säby och klagade till Mårten i Säby, att han hadhe giort honom hemgång, och haffuer sikh så tildragit, att Mårtens boskap war kommen in i deres

gierde igenom ett oferdigt ledh, som Mårten tilkom. och Michell kiörde boskapen uth och slogh honom illa, och Mårten war nykommen i byen och icke fulkomligh wiste. att ledhet kom honom till, gick så till sin granne Michell och frågade honom, huarföre han så slogh hans boskap; så kom Michell uth medh wapn och werie emoth honom och wille slå honom, så slogh Mårten honom i huffuudh et bloduijthe medh sin yxehammar; och effter Häredz Nämnd icke kunde wärie Mårten, att han icke thess wiliande gick till sin granne, att han wille skadha göra, derföre feltes Mårten till 40 march till treskiptes.

Enn klagade Mårten i Säby till Rasmus i Säby, att han hadhe slagit honom blodrösot på armen medh en stöör; derföre feltes Rasmus till 3 march till treskiptes.

Kom för Rätten Jöns i Solnekroka och hadhe belägrat ehn enkia, benemd Brijtha i Alebodha, och loffuat henne echteskap, thet han inthet hålla wille; derföre feltes han till 20 march till treskiptes för enkekränckningh, och skulle han giffua henne 15 march till kiortilklädhe.

En hadhe för:ne Jöns i Solnekroka slagit samma enkia, Brijtha i Alebodha, en blånadh i ansichtet; derföre feltes han till 3 march till treskiptes.

Samma dagh opböds förste gången ett skatteheman i Långesunda, som nu ligger ödhe, om bördemän icke wele samma heman löse och betale Cronones utgiäld innan lagha tijdh, då skall det wara förfallit under Cronon.

Kom för Rätten Lasse Larsson i Haaröö och hadhe kiöpt aff sin fadersyster, hustru Karin i Mörthöö i Österhaninge sochn, hennes ahnpart bådhe udi huus och iordh i Haaröö för peninger 12 march. Enn haffuer Lasse Larsson kiöpt aff sin syster, hustru Karin i Långhwijk i Österhaninge sochn, hennes deel i Haaröö för peninger 12 march. Enn aff sin systerdotter, hustru Walborgh i Staffsnäs i Wermdö sochn, sin deel för peninger 12 march. Aff sin syster, hustru Mariet i Långhsunda, hennes deel för peninger 12 march. Enn aff sin syster Kerstin hennes huus och iordh i Haaröö för peninger 12 march.

Sollentuna Härad.

Anno 1608 then 26 Januarii stodh lagha tingh udi Spånga sochnestugu medh almogen aff Sollentuna Häredt, näruarandes Kongl. Maj:ts Befalningsman Suen Månson Näricke.

Nemden:

Anders i Skiälby d[omare],	Biörn i Wellingeby,
Oluff i Gilberga,	Erich Person i Grimsta,
Rasmus i Kijesta,	Lars i Kymblinge,
Oluff i Råckesta,	Jöran i Flijesta,
Peer Jönsson i Steen,	Staphan i Rökesby,
Erich Karlson i Kiäluesta och Peer Olofsson i Wesby.	

Samma dagh kom för Rätten Niels i Thensta och hadhe bedriffuit ehnfalt hoor medh ehn kona, benemd Agda, och effter han hadhe inthet till att böthe medh och hans echte hustru, som war ehn åldrigh quinna, badh för honom, derföre feltes Niels i Thensta till 15 daler till treskiptes oppå Kongl. Maj:ts nådige behagh.

Kom för Rätten Peer Matsson i Bäkenberga i Bromma sochn och begiärede Confirmation oppå 4 öreslandh huus och jordh i Bäkenberga, som han kiöpt haffuer aff Peer Larsson i Eneby i Öffre Gran, sochn och Clemet Larsson i Brunna i Ytre Gran sochn, som war theres mödernes arffueiordh, för peninger 30 daler och 10 lodh sölff i wänegåffua, och är Peer Matssons arffueiordh udi samma heman 10 öre 16 peningelandh; så är allt til hope, kiöpe- och arffueiordh, 14 öre 16 peningelandh.

Kom för Rätten Anders Grelson i Rosta udi Spånga sochn och opbödh tridie gången 4 öre 4 peningelandh huus och iordh i Rosta och 1 öre 6 peningelandh i Askerijke i Danerydh sochn, som han kiöpt haffuer aff Jöns Mårtensson i Eneby i Täby sochn för peninger 96 march. Men Biörn i Wellingeby sadhe, att han icke war utlöst ifrån Askerijke jorden; deroppå feste Biörn en 6 manne eedh till näste tingh.

Kom för Rätten Erich Andersson i Faarsta i Brennekyrke sochn och talade på 10 öreslandh huus och jordh i Wellingeby, ther emoth inladhe Biörn i Wellingeby i Rätten Laghmans och Häredz dombreff på samma iordh; derföre feltes Erich Anderson till 9 march till treskiptes för Laghmandz doom och Häredz doom.

Kom för Rätten Peer Tomesson i Knijesta och klagade effter 6 daler peninger, som Peer Andersson i Knijesta war honom skylligh för en häst; ther om sattes dagh till näste tingh att betale.

Kom för Rätten hustru Karin, Erich Beltares, och klagade till Her Abrahams hustru i Spånga, att hennes förre man war henne skylligh ehn åhrs löön, som hennes salige man tient hadhe, när han war en suänetienare under Uplandz phanan; men effter inge witne wore tilstådes, derföre upsattes thet till näste tingh till ransachningh.

Andre tinget.

Then 26 Majj stodh lagha tingh udi Spånga sochne-stugu medh almoghen aff Sollentuna Häredt, näruarandes Alexander Jöransson, Häredzschriffuer, som då war i Fougde stadh.

Samma dagh kom för Rätten Biörn i Bålesta och Jöran Nielson i Flijesta och talade till Biörn i Wellingeby om en systerdel, som är 5 öreslandh huus och iordh i Wellingeby; ther emoth sadhe Biörn, att han[s] faarfadher skulle haffua betalt samma iordh, och hadhe då ther oppå huarken breff eller witne; derföre skulle Biörn ställe dem till fridz till näste tingh eller göre dem en sexmanne eedh.

Kom för Rätten Hans Nielsson i Hästa och begiärede lyst och fast oppå en systerdeel huus och iordh i Hästa, som är 2 öre $5\frac{5}{7}$ peningelandh, som han kiöpt haffuer aff hustru Margretas barn i Akarla, huilke alle till lagha årh komme ähre, för peninger $25\frac{1}{2}$ daler; och effter Hans Nielson i Hästa gaff nu Peer Oluffson i Wesby och hans med-arffuinger peninger 10 march och 4 lodh sölff i wänegåffua på samma systerdeel, derföre gåffue de nu lyst på jorden.

Huadh meere inlöst ähr i samma heman, finnes igen udi 1607 åhrs dombook.

Kom för Rätten Märten Larson i Edby i Skåå sochn och talade till Rasmus i Kijsta om 3 öreslandh huus och iordh i Hesleby; ther emoth sadhe Rasmus, att han hadhe dyrt nogh kiöpt för:ne Hesleby, som är 9 öreslandh iordh, förty Rasmus hustrus faders broder Hans i Hesleby, som ätte samma heman, gjorde tre gånger hoor och bleff två gånger dömd ifrån lijffuet. Förste gången löste hans stiuiffson Biörn i Wellingeby hans lijff för 100 daler, annen gången löste Rasmus i Kijesta hans lijff för 100 daler; och effter Rasmus på sin hustrus wegne hadhe bäste rätten till att behålle hemanet i Hesleby, derföre gaff han Biörn sine utlagde peninger igen och kendes widh hemanet, och Biörn i Wellingeby hadhe Hesleby udi sex åhr, och Märten i Edby war då gifft och talade då inthet om att han skulle äghe någhon iordh i Hesleby, och aldrigh taladhe hans fadher ther om, att han skulle någon iordh äghe i Hesleby, huilken och leffde, när hemanet utsattes; derföre bleff Märten i Edby affwijst, att han inthet skulle tale der oppå, effter thet så lenge hadhe warit oqualdt och oklandrat.

Kom för Rätten Anders Jönson, skepper, och talade effter en broders deel huus och jordh i Bäkenberga, och ther war icke meer än en broders kull och en systerkull om hele hemanet, som är 15 öre 4 peningelandh, och the aff systerkullen hadhe lenge boodt på hemanet; så bleff affsagt, att Anders Jönson, som aff broderen ähr, skall haffua macht att utlöse the andre, som aff systerkullen ähre.

Kom för Rätten Oluff i Gilberga och talade till Michell i Sundby om ehn kåpa, som en Fougdekarll hadhe tagit ifrån hans tieneste pijgha och pantsatt hoos Michell i Sundby för fem daler peninger, och orsaken ther till war dett, att pijgones fader hadhe stulit något, för huilchit han fördes fengzligh till Stocholm, och huadh han ätte, bleff tagit till Cronones behoff, och pijgones fader hadhe upfödt en oxen till att kiöpe kåpe klädhe före åtth sin dotter, såsom thet och skedde; och effter samma Fougdekarll well wiste, att pijghan hadhe kåpan, derföre tuingade han henne till att

utuijse kåpan, och han togh så kåpan ifrån pijghan och satte henne hoos Michell i Sundby för 5 daler, och seden slap tiuffuen ifrån Stocholm, och bekom meste parten sitt igen, och Fougdekarlen, som togh kåpan, bleff döo i pestelentz-tijden; derföre bleff så affsagt, att Michell i Sundby och pijgan skulle haffua halff skadha huardere, och pijgan skulle giffue Michell 2 ¹/₂ daler och taghe sin kåpa igen.

Kom för Rätten Anders i Rosta och opbödh fierde gången 4 öre 4 peningelandh huus och iordh, liggiande i Rosta, Erffuinge och Utzwijk i Spånga sochn, som han köpt haffuer aff Jöns Mårtensson i Eneby i Täby sochn för peninger 96 march, och 1 öre 6 peningelandh iordh i Askerijke i Danerydh sochn, ther Biörn i Wellingeby sadhe sigh icke wara utlöst ifrån, och ther oppå feste en sexmanne eedh å näste tingh tilforenne och nu inthet kom medh sine laghmän; derföre sattes thet till näste tingh.

Thesse effter:ne haffua utfest mandzbooth för Önde smedh, som slagen bleff i thet förledne åhr 1607: Matz Person i Bäkenberga i Bromma sochn peninger 25 daler, Jöran skomaker i Bromma 25 daler, Hans underfougde på Drotningholm 25 daler, Mårten Hendrichson i Bromma 12 daler och alle tilhope Konungzsaken 13 march 2 öre 16 peninger och sammaledz Häredet och Häredzhöffdingen tilhope.

Tridie tinget.

Then 17 Septembris stodh lagha tingh udi Spånga sochnestugu medh almogen aff Sollentuna Häredt, näruarandes Kongl. Maj:tz Fougde Oloff Giöstafsson.

Samma dagh kom för Rätten Hans Oloffson i Sigtuna och Oloff Klåcherre i Nääs och klagade till Lasse Erichson i Rotesunda, att han hadhe slagit theres syskonebarn ihial, Anders i Gilberga i Sollentuna sochn, och haffuer sigh så tildragit, att Lasse Erichson i Rotesunda och hans granne Matz Erichson och Anders i Gilberga hadhe druckit på Malmen och skulle rijdha heem, och när the komme yterst på Malmen, tå sadhe Matz Erson till Lasse Erson: tu skalt betale migh halff skadha, att din häst haffuer ränt min

häst ihäl. Lasse suarade: will tu icke haffua min häst igen och giffua migh halffue peninger, så skall tu inthet fåå, för än laghen haffuer skildt oss åth, och när the nu therom trätte, tå sadhe Anders i Gilberga: om i wilien trättha, tå skolen i få ett tusende diefflar, och fåår migh hijth edre yxor; så finge the honom bådhe yxorne, och när the nu redhe ehn stundh tyste, så sadhe Anders: ehuru iagh wethet, tu skall en få ett tusende diefflar idagh; tå sadhe Matz Erichson: kommer det migh till; tå suarade Anders inthet der till; sedan sadhe Lasse Erichson: kommer det tå migh till; tå sadhe Anders: ja, så fast thet wore än du; tå sadhe Lasse till Anders: iagh haffuer inthet ondt giort tigh; sadhe Anders: så taghe tigh alle de tusende d. så wist; tå sadhe Matz: wilie i så låthe, tå will iagh haffua mijn yxe igen; så toghe the bådhe sijne yxor igen; seden sadhe Anders till Lasse: wij haffue ehn gåås oplåckat, wiste tu, när tu reeff migh i Kijesta; tå sadhe Lasse: ähr det icke förlijkt och eedh oppå giort, haffua icke godhe män warit der öffuer, så att ingen skulle der oppå tale; tå suarade Anders: Huem tusende d. haffuer tagit förlijkningh aff digh, eller huadh will tu giffua migh i förlijkningh? Lasse sadhe: tu haffuer ingen förlijkningh begiäret aff migh; tå sadhe Anders: her aff hästen, her wilie wij nappas om en dödh katt, her haffue wij huarken hustru eller barn, wäner eller frender, som skilie oss åth; tå sadhe Lasse: stijger tu aff hästen, tå ridjher iagh mijn koos, lätt migh ridjha antingen effter eller före. Redhe så Anders och Matz före och Lasse redh effter; tå sadhe Anders: Ridjh för tusende d. tu äst falsker; tå sadhe Lasse: iagh skall och så göra, och reedh så Lasse fram om dem; som han kom ett stycke ifrån dem, ropade Lasse och sadhe: Hå, hå, hå, thet bliffuer inthet aff, att wij slåås i dagh, tu skalt icke få kysse migh baak, så fast tu än wille; tå sadhe Anders: skal iagh kysse digh baak, och sadhe så till Matz: käre, ridjh oppå och tagh min häst i föruaringsh, iagh skall nappas medh honom om en döö katt. Reedh så Anders ifrån Matz och effter Lasse, och Matz hörde tå inthet meer deres taal, för än han kom effter; då war Anders huggen ett hugg i huffuudh, theraff han hadhe

sin döo, och tu hugg på kroppen, allenest klädhen sönder, och Lasse sadhe: skall tu slå folck på wäghom, och Lasse reedh sin wägh, och Anders lågh quar på marcken. Alt, som her nu föreschriffuit ståår, witnade Matz Erson för Rätten medh en suoren eedh, att så tilgångit war, thet Erich Olson i Kumbleby-torpet och witnade.

Ther näst berättade Lasse i Rotesunda, att när Anders kom effter honom och reedh oppå ett skiuth, tå stadnade Lasses häst, och Anders slogh på honom medh sijn yxe, att Lasses saal kom på sijdhe på hästen, så att han föll aff hästen; så sprang Anders aff sin öök och till Lasse och hugg på hans yxeskaft, så att stycken flögh aff skafftet, och hugg så neder i iorden en sijn yxe, och så hugg Lasse honom i axlen och andre hugget i huffuudh, ther han doo utaff, och tridie hugget på ryggen klädhen sönder.

Effter thenne berättelse bleff Häredz Nämnd tilfrågat, om the kunde proffue, att Lasse Erson samma dråp giordt hadhe utan trång och nödh; tå sadhe the alle, att the icke annat förnimme kunde, än att Lasse Erson samma dråp i rätt nödwärn giordt hadhe; derföre kunde målsäianderne icke winne lijff för lijff, utan ehn lijdheligh mandzbooth, och effter inge witne wore tilstädes, när skadan skedde, begiärede målsäianderne en tolffmanne eedh aff Lasse, att Anders slogh först på honom. Derföre fäste Lasse en tolffmanne eedh til näste tingh, att han icke hugg först på Anders och ey heller war aff sin häst, när Anders kom effter, och icke stodh i försååth för honom.

Samma dagh kom för Rätten Hendrich i Torneby udi Eedh sochn och hadhe bedrijffuit hoor medh ehn löös kona, benemd Anna i Runsa, och effter Hendrichz hustru badh för honom och han åtte lijtet att böthe medh, derföre feltes han till 80 march till treskiptes oppå K. M. nådige behagh.

Samma dagh feltes Lasse Person i Bijslinge i Eedh sochn till 3 march till treskiptes för lönskeläger.

Wallentuna Härad.

Anno 1608 then 27 Januari stodh lagha tingh udi Wallentuna sochnestugu medh almogen aff Wallentuna häredt, närUARandes Kongl. Maj:ts Befalningsman, ehrlig och welachtet Suen Månsson Näreke.

Nemden:

Oluff i Grana, domare, Niels i Dyuinge, Erich i Seneby, Lasse i Kareby, Johan i Berga, Måns i Brunby, Jöran i Erlesunda, Peer Nielson i Mølneby, Peer i Kuesta, Grels i Torslunda, Erich i Råffsta och Jacob i Åstadh.

Samma dagh kom för Rätten Erich Larsson i Grimsta udi Fresta sochn och war berychtat, att han skulle haffua welet wåldtaghe ehn pijgha, som war hans stiuffsystemer, men effter pijghan nu icke war tilstädes, derföre upsattes thet till näste tingh.

Kom för Rätten Erich Persson i Seneby och begiärede witnessbördh om thet Häreds Nämnd synt och ransakat hadhe emellan honom och hans granne Erich Erichson; så witnade och bekende Nämnden, att Erich Erson hadhe 1 tnelandh åker widh byen in i gierdet, och Erich Person hadhe icke meer än $\frac{1}{2}$ spannelandh åker och en lijten beeteshagha der emoth och kunde icke dermedh lathe sigh nöije; derföre bleff affsagt, att the skulle bruke mälestången, bådhe närby och färre (o fjärby) bådhe i onde och godhe, inom stångh och stöör, och huar beholle effter sin öre och ortugh, ther hans deel medh rätte falla kan, utan Erich Erichson medh skiäl beuijse kan, att han ägher någor urfiöldh i byen, eller thet åkerstycke är laghligh kiöpt aff then andre gården.

Kom för Rätten Hans i Öresta och opbödh förste gången 4 öreslandh huus och iordh i Westanbergh udi Wallentuna sochn.

Kom för Rätten Michell Nielson i Kragesta och hadhe kiöpt 3 öreslandh huus och iordh, i Kragesta liggiande, mitt i byen, ther ortugen geller 2 marck, utaff Bengt i Suesta, som war hans hustrus jordh, för peninger 18 daler, sölf 4 lodh, fåår 2 st. galt 1.

Item haffuer Michell Nielson kiöpt 3 öreslandh udi samma heman aff Matz Jacobson i Ramsmora i Wermdö sochn för peninger 20 daler, och 2 öreslandh är Michel Nielsons arffue- iordh; så är nu alt till hope bådhe arff och kiöpe-iordh i Kragesta 1 mark-landh.

Andre tinget.

Then 28 Majj stodh lagha tingh udi Wallentuna sochnestugu medh almogen aff Wallentuna häredt, näruarandes Alexander Schriffuere.

Samma dagh kom för Rätten Michell i Aleby i Tybella sochn och Niels i Eliesta i Huseby Onsala sochn och klagade till Erich Larson i Grimsta i Fresta sochn, att han nu i förljdhnen höst hadhe welet wäldtaghe sin sliuffsystem, Karin benemdt, som war Michels broders dotter i Aleby, och haffuer sikh så tildragit, att Erich Larsons fader Lasse Matsson i Grimsta och hans hustru, som war pijgones modher, woro dragne till Stocholm, och Erich Larson hadhe warit i Hareby och druckit sikh drucken och kom så heem om natten och gick in i stugun och togh i pijghan, ther hon lågh, och wille ligge när henne, men hon sprangh strax up och togh ett barn i fampnen och satte sikh på bencken offuan bordett; så tungade han henne att gåå i kiällaren och tagha dricka åth sikh, så fölgde han henne effter i kiällaren; seden pijgan kom up utur kiällaren, så lop hon i fägården, och Erich gick effter henne och slogh henne och reeff öffuerlijffuet på kiortelen sunder; derföre ropade pijghan, så att grannarne i byen thet hörde.

Ther till suarade Erich Larson och sadhe, att han slogh pijghan, för thet hon icke wille bliffua quar hoos hans fadher, utan tagit tienest annorstedes, och tilbödth sigh att feste lagh och göre en tolf manne eedh, att thet aldrigh war hans meningh eller upsåth, thet han wille wäldtaghe pijghan; så effter thet att Häreds Nämnd honom för then saken icke wärie kunde, derföre feltes han till 40 marck till treskiptes.

Kom för Rätten Erich Mårtensson i Lusinge och klagade till Erich Larsson i Kareby i Ösby sochn, att han hadhe slagit honom siu blodsår medh en knijff, try i ansichtet, tu på ryggen och tu i handen; derföre feltes Erich Larsson till 6 marck för huart blodsår, löper 42 marck till treskiptes, och 12 marck skulle han giffua Erich i Lusinge för lijtesbooth.

En klagade Erich Larson i Kareby, att Erich Mårtensson i Lusinge hadhe slagit honom 5 blodsår, det och så udi sanningh war; derföre feltes Erich Mårtensson till 30 marck till treskiptes, och sattes wijthe them emellan widh tuenne 40 marck.

Kom för Rätten Önde Larson, Fougde på Lindholmen, och klagade till hustru Brijtha i Lindöo, att han hadhe utlagt för the utgiäld, som henne borde utgöre aff Åby i Wallentuna sochn, till 13 1/2 daler, och icke kan han bekomma aff henne sijne utlagde peninger igen; så bleffue the tå förehnte, att hustru Brijtha skulle giffua Önde Larson peninger 8 daler, thet andre gaff han henne effter.

Kom för Rätten Erich Erichson, i Wallentuna häredt Länsman, och bekende sigh haffua opburit aff Hans Erichson i Tybella i Täby sochn på ett heman i Råkelsta udi Angarna sochn peninger 13 daler.

Kom för Rätten Erich i Lusinge och klagade till Mats Person i Lusinge, att han hadhe slagit honom i ansichtet medh en yxehammar ett blodsår; derföre feltes Mats Person till 6 marck till treskiptes. En feltes han till 3 marck för oquädens ordh han brukade för Rätten.

Komme för Rätten Oluffs söner i Lappedaal i Wadha sochn, Lasse Oluffson och Mårten Olofson, och uplätthe her Simon i Wadha sin arffueiordh i Lappedaal, som Lasse Simonson i Bergh tilförenne hadhe giffuit peninger före, och nu will haffua sine peninger igen och wedersake hemanet. Och huadh som oppå samma heman kan wara obetalt, skole nu för:ne Lasse Olson och Mårten bekomma på sin broders deel, effter the tuå systerkullarne, Annas och Brijtas barn, haffua tagit tilfyllest betalningh aff Lasse Simonson för sine ahnparter i hemanet.

Tridie tinget.

Then 5 Octobris stodh lagha tingh udi Wallentuna sochnestugu med almogen aff Wallentuna häredt, näruarandes Kongl. Maj:ts Fougde, ährligh och welachtet Oloff Giösta-fsson.

Samma dagh komme för Rätten bönderne i Wijdheby udi Markim sochn och talade till Häreds Nämnd om then syn, som the nu i förlijdhen sommar haffua warit oppå, emellan Wijdheby och Båresta; ther emoth suarade Nämnden och sadhe, att the inthet kunde gille thet röör, som ståår in udi Båresta hagha, thermed bönderne i Wijdheby menthe sigh wilie winna haghan ifrån Båresta, utan sadlie, [att] Mats Nielson i Båresta skulle behålle sin urminnes häffd, om ther icke kan finnes någon bättre beskedh, än som the nu seedt haffua.

Kom för Rätten Peer i Wijdheby och talade till Erich Jönson i Fresta om sin hustrus arffueiordh i Fresta, att ther stodh tillbaka på betalningen ehn fyre lodh skeedh, men Erich Jönson sadhe, att Peders hustrus föräldrar skulle haffua opburit fulle betalningh för sin iordh; men effter thet war owist, derföre gaff Erich Jönson Peer Finne peninger 6 marck, ther han lätt sigh aldeles well åth nöije.

Kom för Rätten hustru Mariet i Oledha i Knijffsta sochn och talade till Oluff Larson i Grana om ett sölffstoop, som hennes barnom war till arffs fallit effter hennes suära, som war Oloffs syster i Grana; ther emoth sadhe Oluff i

Grana, att han hadhe samma stoop i pant för 7 daler penningar, som han hadhe lånt sin syster; ther oppå gjorde Oluff sin eedh å tinge, att han inthet hadhe ifrån hustru Mariet och hennes barnom aff thet, som them war till arffs fallit.

Kom för Rätten Erich Jönsson i Fresta och talade till Erich Persson i Oledha, att han hadhe tagit tuå kiöör och try ungnöth, som Erich Jönsson ärfde effter sin morfadher Erich Persson i Fresta, thet Erich i Oledha icke neka kunde; derföre bleff affsagt, att han thet betale skulle.

Kom för Rätten hustru Karin i Wedha, husquinna, och klagade, att hon för åtte daghar sedhan hadhe mist ehn koo, och hon fan samma koo igen, seden hon war slachtat och huden war aff henne tagen och bortburen, men kiötet war lagt in under ehn gran, och ther oppå war lagdt en säck och en hoop granrijs, och effter för:ne hustru Karin hadhe mistanke till Hans Simonsson i Wedha, att han skulle haffua stulit samma koo, derföre feste han lagh til näste tingh sielff tolfte.

Kom för Rätten Erich Person i Söderby och klagade till Staphan i Tiursåker, att han hadhe slagit honom på munnen, och när nu Erich och Staphan komme i fång tilhope och låghe och reffue huar annan, då kom Erich Person in på en lijie(!) och skaar sikh ett blodsåår i lähret; derföre feltes Staphan i Tiursåker till 6 marck till treskip-tes, och Erich Person skulle betale eller upfyllle sinom husbonde Blatius i Hamarby sine dagswerker, som han försumat hadhe udi 7 wekor, och Bardskiärlönen skulle bådhe Staphan och Erich betale, halffparthen huardere.

Kom för Rätten Oluff i Räckelsta och war berychtat att han skulle haffua bedriffuit hoor medh ehn kona, benemd Ingridh i Räckelsta och afflat barn medh henne, men konan bekende, att en ung drängh, som war Oloffs stiuffson i Räckelsta, hadhe afflat barnet medh henne, huilkit ährende, upsattes till wijdere ransakningh till näste tingh.

Lagunda Härad.

Anno 1608 then 4 Marti stodh lagha tingh udi Gerista sochnestugu, närUARandes Kongl. Maj:ts Befalningsman, welachtet Hans Oloffsson.

Nemden.

Lasse Nielson i Grän, d[omare], Erich Matsson i Långtora, Peer i Giörlinge, Lasse i Stiernholm, Mårten i Eneby, Erich Birieson i Eluelösa, Johan i Queek, Peer Matsson i Hiellesta, Michell i Harffuesta, Staphan i Alesta, Lasse Olsson i Mälby, Erich Hansson i Ölsta.

Samma dagh kom för Rätten Erich Olofsson i Huettesta udi Hiellesta sochn och klägade till Påuell Ehnhenning, fordom Fougdekarll i Lagunda, att han hadhe slagit hans broder Biörn Olson i Jedra ihiäl, och haffuer sigh så tilldragit, att Biörn Olson war kommen till hans broder Erich Olson i Huettesta; seden kom för:ne Påuell och till Huettesta, och när han kom in på gården, så kom Oluff Geting Landsknecht uth, huilken hadhe ehn stugu och hemwist i samma gårdh, och bödh Påuell in i sin stugu, och Påuell tackade honom och sadhe: iagh skall gå in till Erich Olson och tale med honom, och när Påuell kom in i stugun, så bödh Erich Olson honom till bordet, och Biörn Olson såth ther för honom och drack. Och när the hadhe sittit ehn stundh och talas widh och trätte ther icke ett ordh tilhope, så stegh Biörn up och bödh godh natt, och när han kom uth på gården, så togh han sin hest och kiörde någre gånger omkringh gården och stegh så up och gick in udi Oluff Getings stugu; så bödh Oluff Biörn till bordet, tå sadhe Biörn: iagh hadhe wel warit i andre stugun lenger, hadhe icke Påuell warit der inne. Tå sadhe Oluff: kom och sitt, tu skall well her få dricka ett stoop öl; tå sadhe Biörn:

skall iagh sittia hoos tigh, då skal tu giffua min hest ett foderkorn. Oluff sadhe: iagh haffuer ingen åker skurit i åhr, och Biörn satte sikh så till bordet op i benken, och i medlertijdh tå stegh Påuell up och gick ifrån Erich Oloffsonn och wiste då icke annat, än att Biörn skulle haffua dragit sin wāgh, och Påuell gick så in udi Oluff Getings stugu, ther sath tå Biörn inne för honom; så bödh Oluff Påuell till bordet och satte honom frammantill på sätet, och när the hadhe sittit och druckit ehn lijten stundh, tå sadhe Biörn till Påuell: huarföre haffuer du så undsagt migh? Tå hölt Påuell sin handh up och badh sikh så Gudh til hielp, att han aldrigh hadhe undsagdt honom. Så stegh Biörn up och gick uth, och när han kom in igen och hadhe satt sikh till bordet, tå sadhe Biörn till Påuell: tu haffuer sagt, att min mathmoder haffuer såldt tigh klij för miöl; tå sadhe Påuell: Ehuru der om åhr, så wilie wij intet nu tala derom; tå sadhe Oluff Getingh till Påuell: du haffuer bedst, att tu gåår din wāgh, iagh will well giffua tigh ett stoop öl en annan tijdh. Strax stegh Påuell up och gick åth dören, och när han kom in till dören, så sprang Biörn ifrån bordet och effter Påuell och slogh honom i ryggen medh en talrich, och när talrichen flögh utur handen på honom, så slogh han Påuell medh näffuan, och medh thet samma togh Påuell sin knijff uth och slogh Biörn i bröstet offuan för wenstre spenan, så att han stalp strax till golffuet; så effter thet att Biörn Olson, som döden ledh, lopp effter Påuell och öffuerföll honom medh hugg och slagh, derföre kunde icke målsäianderne winne lijff för lijff, utan lätthe sikh nöijie(!) medh ehn lijdeligh mandsbooth, nemligh peninger 50 daler.

Kom för Rätten hustru Brijtha i Kattebodha och war berychtat för thet hon skulle bruke truldom, theroth Häreds Nämnd granneligen ransakade och kunde då ingen skiäl eller lijknelse ther till finna; derföre bleff hon för samma taal och rychte frij giordh, till thess att någon bättre bewijs om samma saak framkomma kan.

Andre tinget.

Then 9 Septembris stodh lagha tingh udi Gerista sochne-
stugu medh almogen aff Lagunda häredt, närvarandes Kongl.
Mai:etz Befalningsman, welachtet Hans Olofsson.

Samma dagh kom för Rätten Claes Skomakare och
klagade till Michell i Tuna, att han hadhe slagit honom ett
blodsår i huffuudh medh en stöör; derföre feltes Michel i
Tuna till 6 march till treskiptes.

Samma dagh feltes Anders Grelsson i Håreby till 3
march för tinghs suarlösa.

Kom för Rätten Lasse Arffuidsson i Fiskemandsbodha
och klagade till Johan i Queek, att han hadhe pantat en
kiortill ifrån honom på Grels Oluffsons wegne, för månade
peninger, och Johan i Queek hadhe tillförenne opburit samma
peninger och leffuereret Anders Nielson Cammererer; der-
före tilsades Johan att förskaffe Lasse Arffuidsson sin pant
igen, eller och betale samma kiortill.

Kom för Rätten hustru Brijtha i Herffuesta och kla-
gade till sin dotter, Påuels hustru i Herffuesta, att hon
hadhe slagit henne en blånadh och blodrösot i ansichtet
medh en räck; derföre feltes Påuels hustru till 6 march till
treskiptes och så till kyrkestraff.

Kom för Rätten Lasse Brönielson i Nyby udi Nysätra
sochn och klagade till sin mågh Erich Olson, att han hadhe
slagit honom på munnen, så att blodh utgick, på then dagh
hans brudlop stodh medh hans senere hustru. Och när
the skulle skiänckie hustru skåål, tå sadhe Erich Oloffson:
nu wilie wij dricke ehn hoore skåål; derföre feltes Erich
Olsson till 6 march till treskiptes och till kyrkestraff.

En hadhe för:ne Erich Olson skiält sin suäre Lasse
Brönielson för en tiuff, thet han intet beuijse kunde; der-
före feltes Erich Olson till 9 march för leppegiäldh, och
sattes wijthe widh 40 march, om han öfftere öffuerfaller sin
suäre antingen medh ordh eller gerninger.

Kom för Rätten Oluff Nielson i Jedra och fäste laagh sielff siette till näste tingh, att han icke hadhe borttagit och dölt bort någre sölfkskedhar för sin granne, när hans gårdh bran aff wådhe-eldh i Jedra.

Samma dagh opböds förste gången ett skatteheman, som är 12 öreslandh iordh i Röna udi Biscopskulla sochn. Ortugen geller 2 march.

Mickell i Tuna i Hiellesta sochn feltes till 3 march för tinghs suarlösa.

Kom för Rätten Mats Larsson i Gerista och klagade till Mats i Möreby, att han hadhe slagit hans dräng en blånadh medh en yxehamar; derföre feltes Mats i Möreby till 3 march till treskiptes.

Kom för Rätten Peer Mickelson i Råffsta i Kulla sochn och klagade till Märten Erson i Råffsta, att han hadhe slagit honom blodrösot i huffuudh medh ehn härff; derföre eltes Märten till 3 march till treskiptes.

Sjuhundra Härad.

Anno 1608 then 11 Februari stodh lagha tingh udi Rimbo sochnestugu medh almogen aff Siuhundrat, näruarandes Kongl. Maj:ts Befalningsman Oluff Person.

Nemden.

Peer i Eke, domare, Peer i Walby, Erich i Näs, Hans i Tompta, Lasse i Rånäs, Peer i Mälby, Jöns i Mölnekulla, Oluff i Koneby (?), Hendrich i Aleby, Peer Knutsson i Söderby, Hans i Uby, Tomas i Findby.

Samma dagh kom för Rätten Hans Andersson i Uby och hans broder Erich Anderson och upbudhe 1 öreslandh huus och iordh i Börkenäs, som the kiöpt haffua aff deres brodher Niels Anderson i Wedha. En haffua för:ne två bröder utlagt udi mandsbooth för theres brodher Rasmus Anderson, som slogh Peer Matsson i Ekeby ihial, peninger 14 daler för 18 peningelandh huus och iordh i Uby, som war Rasmus Andersons arffueiordh.

Samma dagh ophöds förste gången 1 öre 8 peningelandh huus och iordh i Holuasteby, som P. Matsson i Holuasteby kiöpt haffuer aff sine frender: aff Mats Person i Ekeby 1 ortughlandh för peninger 12 marck, aff Lasse Erichson i Ekeby 4 peningelandh för 6 marck, aff hustru Brijtha i Wadh 4 peningelandh för peninger 6 marck, aff Peer i Alemora 1 ortughlandh för peninger 12 marck, aff Anders i Ekeby 1 ortughlandh för peninger 12 marck.

Ophöds förste gången 2 öre 8 peningelandh huus och iordh i Wesby udi Rödha sochn, som Hans Mårtenson i Wesby kiöpt haffuer aff Peer Oluffson i Ösby i Rimbo sochn och hans hustrus syster Abbeluna Erichsdotter för peninger 7 marck 5 öre och sölff 12 lodh.

Kom för Rätten hustru Brijtha i Walby udi Huseby Skedrie sochn och war berychtat aff Anders Person i Harkrankebo, att hon skulle haffua brukat truldom och förgiffuit honom, så att han haffuer ormar i lijffuet. Och effter för:ne hustru Brijtha å näste tingh tilförene hadhe fäst lagh för samma saak, derföre gick hon nu lagh och giorde sigh frij, medh these effter:ne män, som ähre Mats Nielson i Simelunda, Daniell i[bide]m, Tomas i Syninge, Anders Månsson ibm, Lasse i Frijhambra, Jöran i Gulinge, Jacob i Ledinge, Anders i Norby, Erich ibm, Oluff i Ösby och Biörn i Rijlanda. Och när nu för:ne hustru Brijtha hadhe lagligen giort sigh frij för samma taal och rychte medh boofaste män, grannar och någrannar, så feltes Anders Person i Harkrankebodha till 40 marck till treskiptes.

Kom för Rätten Her Oluff i Närtuna och taladhe till hustru Elin i Lijnsinge om något arff, som kom Her Oluffs broders barn till effter deres s[al]. fader Erich Suensson, som hadhe troloffuat hustru Elin och fördt sine eghor till Lijnsinge i hennes gårdh, och effter the icke wore fäst eller wigde, så skulle ingen arff uptaghe effter then andre, utan huar behålle sitt, utan allenest hustru Elin skulle behålle sine hedersgåffua, huilchitt sigh belopp udi peninger 22 daler; men effter ther war mychen giäldh effter Erich Suensson, som betalas skulle, derföre bleffue the så förehnte, att hustru Elin skulle behålle udi hedersgåffua till 16 dalers wärde, som war för ett sängebolster med Engelst wahr för 8 daler, ett åklädhe för 10 marck, spannemål 5 1/2 tunna, eller något annat ther emot, så att thet kunde löpe till 16 daler.

Kom för Rätten Jöns i Gryttinge i Rijala sochn och upbödth tridie gången 1 1/3 peningelandh huus och iordh i Gryttinge, som han kiöpt haffuer aff hustru Mariet i Sätermossa för peninger 4 daler, item aff Lasse Erichson i Ekeby 1 1/3 peningelandh för 4 daler. Frantz i Wadh och hans medarffuinger Märten i Gilberga och Erich Nielson i Stångeberga åghe och 1 1/3 peningelandh udi samma heman,

men Jöns i Gryttinge haffuer utlöst the tuå systerdeler, som Märten och Erich Nielsonn åtte, för peninger 2 daler.

Samma dagh komme för Rätten Lasse Larsson och Erich Olson på Ekeby; för oquädens ordh, the haffua giffuit huarannen, feltes the till 3 marck huardere till treskiptes för leppegiäldh.

Kom för Rätten Oluff Person i Walby udi Rimbo sochn och gick lagh sielff tollfte för Erich Jonsons hustru i Kareby, som han war berychtat före, och these effter:ne woro hans Laghuärnesmän: Oluff i Kareby, Peer Larson ibm, Erich i Traneuijk, Anders i Walby, Anders i Håsta, Thomas i Findby, Lasse i Frijhambra, Peer Frantzson i Walby, Peer Olson i Norby, Thomas i Ösby och Matz i Håsta.

Samma dagh opböds annan gången 2 öreslandh huus och jord i Rijlanda i Skiedri sochn, som Matz Erson i Rijlanda köpt haffuer aff Oluff Erichson i Uby i Estarna sochn för peninger 34 marck. Än haffuer han köpt 2 öreslandh i samma heman aff hustru Mariet i Krogesta i Widbo sochn för peninger 34 marck.

Andre tinget.

Then 13 Majj stodh lagha tingh udi Rimbo sochne-stugu medh almogen aff Siuhundrat, närvarandes K. M. Befalningsman, förståndigh Oluff Persson.

Samma dagh opböds annan gången 2 öre 8 peningelandh huus och iordh i Wesby i Rödha sochn.

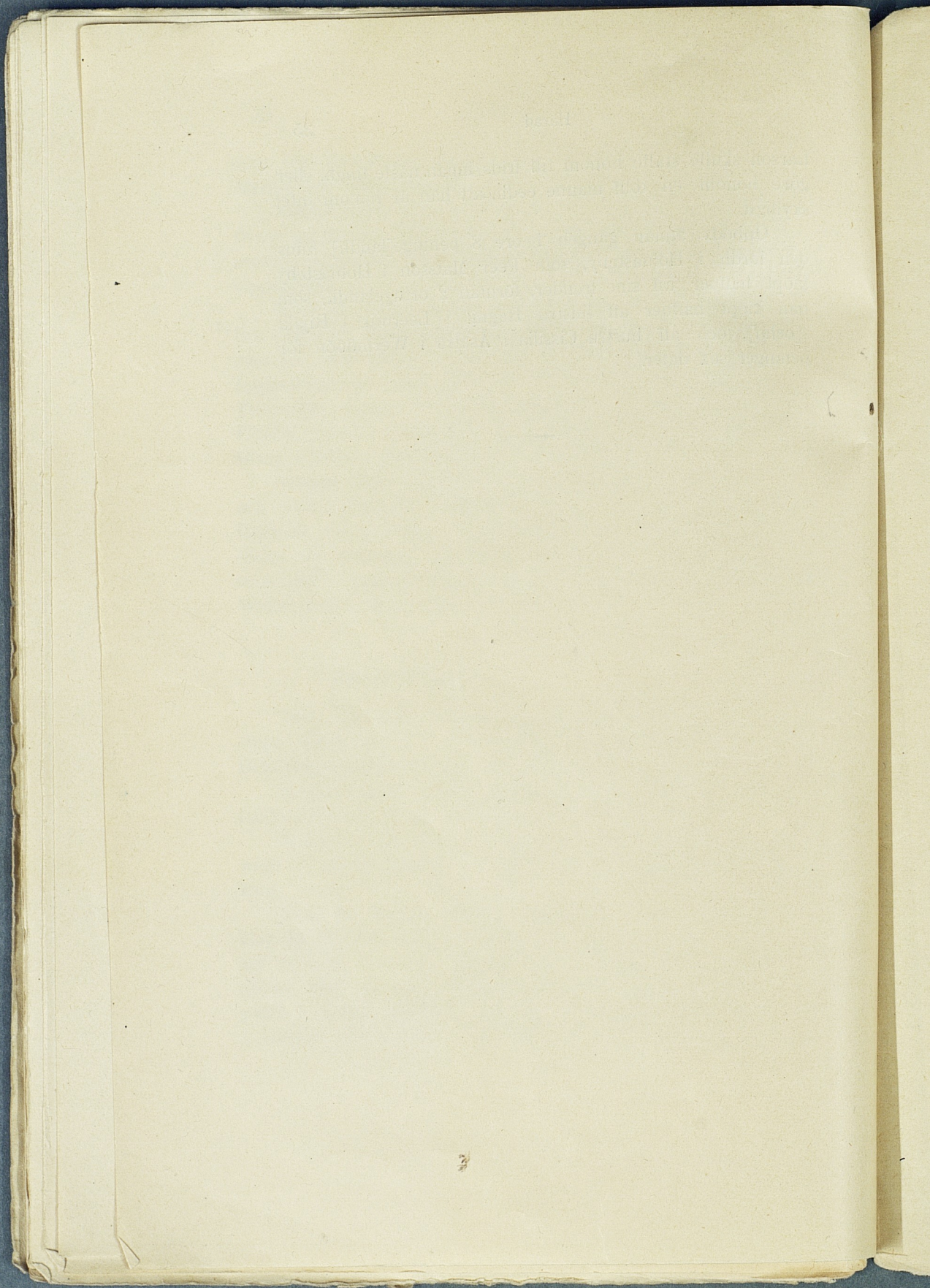
Samma dagh nämdes 12 män i syn på Rorgången widh Finstadh gårdh, och synen skulle bliffua then 20 Junij.

Kom för Rätten Anders i Sätra i Rijala sochn och klagade till Mats Larson i Kulla, att han hadhe tagit något arff till sigh, som war Anders till arffs fallit effter sine föräldrar, som är kiöör 2 st. spanne[må]l 6 t:nor, koppar 1 pund 4 marck, skiuth 1, peninger 20 marck, söloff 10 lodh 1 quintin och något brutit söloff; så bleff affsagt, att Mats

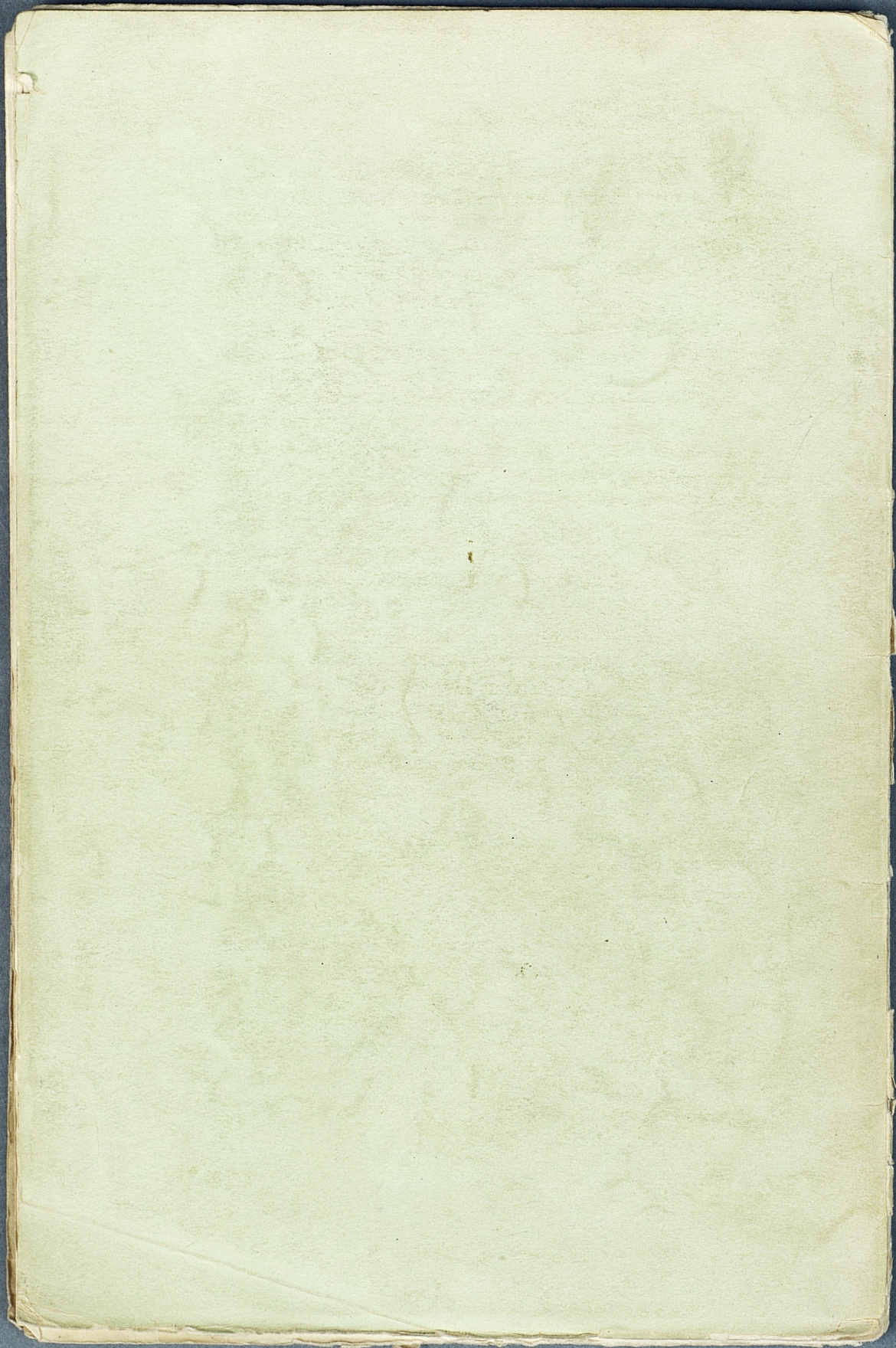
Larson skulle ställe honom till frids innan näste tingh, eller göre honom en tolf manne eedh, att han är honom intet skylligh.

Opböds annan gången 1 öre 8 peninge[landh] huus och iordh i Holuasteby, som Peer Matssön i Holuasteby kiöpt haffuer aff sine frender, förutan 2 ortugelandh, som han kiöpt haffuer aff hustru Ragnil i Leeruijk i Rijala s[ochn], och aff hustru Cissilia i Åsätra i Wermdöön för peninger sex daler.

www.books2ebooks.eu